

[Ministeren for handel, industri og søfart.]

Betalingsunion. Ved udgangen af august var vor gæld til unionen steget til 463 mill. kr., d. v. s. at vi næsten havde opbrugt hele anden kreditkvote, der kræver 20 pct. gulddækning. Siden er stillingen imidlertid bedret i hurtigt tempo. Ved udgangen af 1951 var hele 2. kvote tilbagebetalt, og ultimo februar var gælden yderligere reduceret, således at den nu kun udgør 79 mill. kr.

Trods den almindelige forbedring af valutastillingen er der imidlertid grund til at pege på et meget betænkeligt træk i udviklingen i indeværende år, nemlig det betydelige indhug, der er gjort i vore dollarbeholdninger. Medens nationalbankens dollarbeholdning i løbet af 1951 steg med 55 mill. kr., er den i de forløbne to måneder af indeværende år reduceret med ikke mindre end 90 mill. kr.

En række forskellige forhold har bidraget til den stedfunde bedring. Hovedårsagen er den af regeringen førte økonomiske politik. Virkningerne af forbrugsbegrænsningen i forbindelse med pengemarkedets stramning er efterhånden sat igennem og har stimuleret eksporten og samtidig reduceret importbehovet. Hertil kommer, at prisstigningen på importvarerne på det nærmeste standsede fra sommeren 1951, medens efteråret omsider bragte en forhøjelse af landbrugets eksportpriser. Derved indtrådte nogen bedring i bytteforholdet. Endelig har udvidelsen af handelsflåden i forbindelse med de stærkt stigende fragtrater medført en betydelig stigning i fragttindtægterne.

Man kan ganske vist ikke helt se bort fra, at en stærkere udnyttelse af udenlandske varekreditter kan have påvirket valutastillingen i gunstig retning. Men en væsentlig del af den indtrådte bedring i valutastillingen må anses for reel. Lagerstatistikken tyder også på, at den indtrufne forbedring i handelsbalancen ikke har fundet sted på bekostning af lagrene af importvarer.

Ved den af det statistiske departement foretagne lageropgørelse har man konstateret en stigning i de optalte råvarelagre på ca. 30 pct. i løbet af 1951. De lagre, der omfattes af tællingen, udgør imidlertid kun ca. $\frac{1}{5}$ af landets samlede lagerbeholdninger og drejer sig i det væsentlige om store importør- og grossistlagre; hvordan bevægelsen i de senere omsætningsled har været, fremgår således ikke, men det er sandsynligt, at der har været en modgående bevægelse, i hvert fald i

detaillisternes lagre. En undersøgelse indenfor tekstilområdet tyder på, at den stigning i importør- og grossistlagrene, der har fundet sted i sidste halvdel af 1951, har været forårsaget af en væsentlig nedgang i detaillisternes indkøb, idet disse har bragt deres egne lagre ned i denne periode, samtidig med at forbrugerne har været mere tilbageholdende i deres indkøb.

Selvom vurderingen af lagertællingsresultaterne er forbundet med stor usikkerhed, er der grund til at mene, at lagrene er betydelige. Løvrigt må det antages, at det forhold, at lagrene er forholdsvis store i importør- og grossistledene, i forbindelse med de usikre prisforventninger virker mindskende på presset på importen.

Forbedringen i betalingsforholdet overfor udlandet er ikke opnået ved hjælp af en strammere importregulering. Tværtimod er der i løbet af 1951 foretaget en yderligere liberalisering af importen; den samlede liberaliseringsprocent er steget fra 50 til 65; denne forøgelse af procenten skyldes væsentligt en udvidet liberalisering af bearbejdede varer, for hvilke liberaliseringsprocenten er fordoblet fra 25 til 51 pct. Samtidig har retningslinierne for bevillingsudstedelse til de varer, der fortsat har været underkastet importreguleringen, været ret liberale.

Ikke en strammere importregulering, men en politik, der har bremset inflationstendensen og forøget erhvervenes effektivitet og konkurrenceevne, er baggrunden for de opnåede resultater.

Denne politik har muliggjort opnåelse af balance i vore betalingsforhold, samtidig med at vi har haft et højt niveau for udenrigshandelen. På grund af vort erhvervslivs store afhængighed af udenlandske tilførsler er det klart, at oprettholdelse af en stor import er en forudsætning for, at vi kan have en høj aktivitet her i landet og samtidig et effektivt arbejdende erhvervsliv.

Importen i 1951 androg ca. 7 milliarder kr. mod 5,9 milliarder kr. året før. Udførselsværdien var 5,8 milliarder kr. mod 4,6 milliarder kr. året før. Den store stigning i vareimporten er imidlertid ikke udtryk for en tilsvarende større vareimport regnet i mængde. Prisstigningen fra 1950 til 1951 har medført en merudgift til de indførte varer i forhold til 1950 på ca. 1 600 mill. kr., medens de stigende priser for eksportvarerne kun har betydet en stigning i udførselsværdien på henimod 400 mill. kr.

Det vil med andre ord sige, at hvis import- og eksportpriserne havde bevaret ni-